

NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykörösi Gazdasági Egyesület“ hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykörös, IV. ker., Kossuth Lajos-tér 35.</p> <p>Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.</p>	<p>Főszerkesztő: Magyar Kázmér.</p> <p>Felölös szerkesztő és laptulajdonos: D. Tóth Ferenc.</p>	<p>Előfizetési árak: HELYBEN: Egész évre 10 K, $\frac{1}{2}$ évre 5 K, $\frac{1}{4}$ évre 2-50 K</p> <p>VIDÉKEN: Egész évre 12 K, $\frac{1}{2}$ évre 6 K, $\frac{1}{4}$ évre 3 K. Egyes szám ára vasárnap 10, hétköznap 4 fill. Nyílttér szerenkint 60 fillér.</p>
---	---	--

Montenegró kapitulált.

Az első fecske megérkezett. Először jelent meg a hivatalos eredmények között a béke. Montenegró kapitulált és békét kért. Ugyanaz a kis ország, amely a háborút 1914. július 22-ről 23-ra virradó éjjel az osztrák-magyar határon levő táviróvonalak elvágásával megkezdte, megkezdte a közeledést is a központi hatalmakhoz.

Mi már tudtuk régen, hogy a központi hatalmaké a győzelem, hogy az eddigi fényes eredinények következményét, a végleges győzelmet tőlünk már az entente legnagyobb erőfeszítése, Anglia minden erőlködése és Oroszország legvéresebb offenzívája sem tudja elvenni; de az entente lapjai, a négyes szövetség hivatalos körei meg eddig sohasem vallották be sem azt, hogy a háború mérlegének nyelve milyen fordult, sem azt, hogy a szövetségesek között máris egyenetlenség van és hogy különösen a balkáni szövetségesek, Szerbia és Montenegró nem szívesen harcolnak tovább azért, hogy a nagyhatalmak kedvéért elpusztuljanak.

Szerbia elpusztult és múlt heti Montenegró elleni offenzívánk ugyan-

ezt a szomorú sorsot jósolta meg a fekete hegyek országának is. De amíg Péter király elvakultságában még mindig hitt a nagyhatalmak és a dicső szövetségesek igéreteinek, addig Nikita, aki a legtájékozottabb, legjobb szimatu politikusa és fejedelme Európának, jobbnak látta hátat fordítani a mindent ígérő, semmit be nem tartó ententának és még végleges pusztulása előtt békét kötni a központi hatalmakkal.

Montenegró csak egy kis pont a világháború területében, de mint Khuen Héderváry Károly mondta, — nagy kerülete van. Elsősorban Olaszország tartozik a kerületéhez. Bizonyos, hogy Montenegró Olaszország beleegyezésével kért békét a monarchiától és ebből a tényből valóban messzemenő következtetéseket lehet vonni.

Következtetni azonban ma nincs idő. Ma csak a tényeket állapítjuk meg. A végleges győzelem első jele nyilvánul meg Montenegró külön békéjében és bizonyos, hogy ezt az első jelet több is fogja követni. Különös örömmünkre szolgál, hogy ezt a fényes eredményt, ezt az első valóban vértelen, de legnagyobb győzelmet a monarchia csapatai szerezték meg. Kö-

vess, a magyar generális tudott olyan erővel rárohanni az egyik ellenségre, hogy az megrémült a vele szemben álló hatalmas erőtlől és a békekéréshez folyamodott.

A béke szót már régen vártuk és most, mikor először jelentkezik teljes valójában, szinte hihetetlennek tartjuk.

Mikor jön utána a többi békekir, nem tudhatjuk, de ha vannak még előttünk küzdelmes napok, nehéz feladatok, bizonyos, hogy sokkal könnyebben, jobban és kitartóbban tudjuk azt, illetve azokat elvégezni ezzel a nagy sikerrel a hátunk mögött és ennek a nagy eredménynek a tudatában.

Ne legyünk fényűzők.

A márka árfolyama ma 1 korona 50 fillér. Ebben az egyszerű mondatban valóságos égbekiáltó szemrehányás foglaltatik azok iránt, akik felhasználva azt, hogy a háborúban nem változott nyomorúságossá helyzetünk, egyszerűen szemképrázató fényűzést fejtenek ki.

Ne arról beszéljünk, hogy aki teheti, ne éljen jól, ne lakjék rendes la-

TÁRCA.

Kohang.

Irtó: Germanus.

Boldog ország tengerentúl,
Vigan élhet a lakója.
Művelődés rajta nem dül,
Nincsen pénze, nincs adója.
Munka, gond és a ruházat
Ismeretlen fogalom.
Küzdni sem kell a kenyérért,
Ott az élet, nyugalom.

A természet bőve adja
Áldását a kis szigetre.
Égetőn sűt déli napja
A fedetlen nő-szívekre.
Mint az édenkertben egykor, —
Nyíltak ott az emberek.
Álszemérmes nagyképűség
Szívüket nem lepte meg.

Ott örökké tart a mámor.
Élni kell csak, — boldog élet!
A holnapra kelve máról,

Meg nem csálnak a remények.
A gyümölcs is önmagától
Folyton-folyvást csak terem.
Nősüléshez nem kell parthie,
Csak a pusztá szerelem!

Hát még gazdag, szép viránya!
Dús virágok a berekben.
A sziget sok, szép leánya
Bennök fürdik este, reggel.
Büvös illat száll a léghen,
A gyönyörre rámutat.
A szerelmes ifjú párnak
Nem kell tenni nász-utat.

Déli tenger csodakertje
Ez a boldog szigetország.
Megtalálja — ez a rendje, —
Férfi, nő a maga sorsát.
Nincsen úr és nincsen szolga,
Nincs szegénység és vagyon.
Egy darabka álomország.
Szállt a földre gazdagon!

Gyümölcsstermesztés

és értékesítés.

(Folytatás.)

4

Az újabb kor és újabb tapasztalatok ennél a kérdésnél rendkívül sok tanulsággal szolgálnak, főleg abban a tekintetben, hogy miben hibáztunk eddig!

Hibáztunk abban, hogy egy vidéken a kevés fajtában való termesztésre elég gondot nem fordítottunk, sirhatunk ma már föltötte, mert nincs fajtánkat osztályozható tömegtermesztésünk sehol. *Kezdemény* a kajszinnal kivétel egy kicsit, *Nagykörös* a piros asztrakan, a nyári fontos és a saramovszkyval akar kísérletezni.

Hibáztunk a fajtának való féktelen nekiszabadítás folytán maga ellen a *fakultúra* ellen. *Elszaporítottuk a fák elleusékeit*, nem ügyeltünk arra, hogy éghajlatunk, talajminőségünk vállalja-e vajjon az új fajtákat?!

Nem fejlesztettük az érzéket és a tudást a *faipar* teendői körül.

Nem képeztük termesztoinket a *szedés, az osztályozás, a csomagolás munkálatainak szabatos végzésére.*

kásban, ne egyék, ami izlik, csak azt, hogy fényűzést ne fejtünk ki. Már az erkölcsi okokról, amelyek a fényűzés mellőzését indokolják, nem akarunk beszélni. Mindenkiné a saját lelkiismeretével kell elszámolnia, ha akkor, mikor a népek milliói küzködnek, vérzenek, fényűzési cikkeket vétellel törődik és azokra pénz ad, de az állam, a nagy összesség és így minden ember a saját maga érdekében redukálja a fényűzést.

A márka árfolyamának drágulása, vagyis az a tény, hogy míg háboru előtt 1 korona 16 fillért kellett egy márkáért fizetnünk, ma 1 korona 50 fillért, ez nem tisztán a mi pénzértékünk bizonyos percentnyi devalválódásának következménye. Hiszen minden háboru viselő állam pénzének értéke valamennyire fogy, azonban *a mi pénzünk értékét mi magunk, a magyar társadalom maga csökkentte azzal, hogy fényűzési cikkeket vásárol.*

A pénz értékének külföldi meghatározásánál ugyanis nagyon nagy sullyal esik a latba az is, hogy milyen mennyiséget vásárol az illető állam valahol. Ha kevesebb a külföldi vásárlás, akkor a pénz értéke nagyobb, ha több, akkor a pénz értéke csökken.

A külföldi vásárlás kontingensét pedig a fényűzési cikkeket teszik. A ruházódás anyaga, a piperecikkek, ékszerek, disztárgyak, egyezőval a fényűzési cikkeket legnagyobb része külföldről jön. Nem a szövet és posztó neműt értjük a ruházódási cikkek alatt, hanem a csipkét, bársonyt, selymet, amelyeket Németország igen kis mennyiségben állít elő, a mi termeléstünkről nem is szólva.

Mindenki, aki ezeket a cikkeket vásárolja — és ki nem vásárolja?! — hozzájárul ahhoz, hogy pénzünk értéke csökkenjen. Ezeket az árakat ugyanis a semleges külföldről hozzák be. Kimutatható statisztikailag, hogy a mult háborus évben 5—600 millió korona ment ki ilyen cikkekkért a semleges

külföldre. De nemcsak a semleges külföld nyereszkekik ezeken a tárgyakon, hanem ellenségeink is. Svájc, Románia és Hollandia nem a saját termékeiket adják el nekünk ezekben a cikkekből, hanem azokat a termékeket, amelyeket ők ellenségeinktől kapnak. Milliókkal és százmilliókkal gyarapítjuk tehát ellenségeink vagyonát, akkor, amikor fényűzési cikkeket vásárolunk. A kormány egy némely fényűzési cikk behozatalát ugyan már éppen erre való tekintettel betiltotta, azonban mindent nem tilthat be.

A társadalom öntudatán áll tehát, hogy a fényűzési cikkekről lemondjon, vagy legalább is azok fogyasztását a legminimálisabb mértékre szorítsa le. A semleges államok természetesen spekulálnak és minél kisebbre értékelik a mi pénzünket, hogy minél nagyobb árfolyamkülönbséget tudjanak elérni, ami a tisztességes, polgári haszon felül álló nyereséget jelenti nekik.

Minden krajcár, amely kimegy külföldre, minden felesleges korona, amelyet fényűzési cikkekre főlszlegesen elköltünk, valóságos hazaárulást jelent.

A kormány és a pénzügyi világ vezető férfiai tárgyalnak ugyan egy valutaközpont felállításáról, ez a központ azonban csak akkor fog valóban hatékonyan működni, pénzünk mértékemelkedése érdekében, ha a társadalom a maga részéről lehetővé teszi, hogy külföldre minél kevesebb pénzünk szivároгjon ki.

Ez a legelemibb kötelességünk hazánk iránt, de egyszersmind magunk iránt is.

A gabona- és lisztkészletek bejelentése tárgyában

kézbesített bejelentési lap rovatait köteles minden háztartás feje (a családfő, tehát az apa távollétében az anya vagy a legidősebb családtag, szóval az, aki a háztartást jelenleg vezeti) a valóságnak megfelelően, pontosan és lelkiismeretesen kitölteni s a beje-

lentési lapot a Városi-szálloda emeleti termében működő rendőrkapitányi hivatalnál *folyó évi január hó 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27. és 28. napjainak valamelyikén, d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óra között aláírva beszołgáltatni.*

Aki a bejelentőlap rovatainak kitöltésére magát képesnek nem érzi, köteles azokat kitöltetlenül, de személyesen a fentit helyen és időben a hivatalnál benyújtani. Ez esetben azonban köteles a háztartás feje buza, rozs, árpa, továbbá buzasziszit, rozsziszit, árpaliszit és kétszeresziszit készletét egyenként és külön-külön a legpontosabban kilogrammokban felmérni s a készletet ezen felmérés alapján szóbelileg pontosan és lelkiismeretesen, a valóságnak egy grammig megfelelően bejelenteni, egyszersmind a bejelentési lap rovatainak kitöltéséhez szükséges adatokat akként megállapítani és magával hozni, hogy azokat a szóbeli bejelentés alkalmával az eljáró hatóságnak akadálytalanul rendelkezésére bocsájtthassa. Számítsa ki tehát mindenki pontosan: 1. hogy háztartásában hány személy étkezik állandóan, 2. ezek közül hányan végeznek nehezebb testi munkát, 3. hányan foglalkoznak állandóan öntermeléssel (földműveléssel), 4. hogy vetőmagul mennyi őszi búzát, rozstot (tavaszi búzát) és mekkora területen kíván elvetni, 6. hogy tavaszi és nyári munkához mekkora terület megmunkálásához hány napszámot fog felhasználni?

Aki nem vezet háztartást, hanem vendéglőben, kifőzőben, szóval lakásán kívül étkezik, tüntesse fel vagy vallja be a pék nevét, akinél kenyeret akar vásárolni, vagy azt a személyt, akinél étkezik.

Minden családról külön-külön bejelentőlap lesz kiállítandó, tehát ha több család lakik egy házban, az egy-egy házban lakóköröl anyai bejelentési lap állítandó ki, ahány család az illető házban lakik.

A bejelentési kötelezettség egyaránt terheli az egészen ellátottakat, a részben, vagy egészen ellátatlanokat. Bejelentőlapot köteles tehát minden családfő beszołgáltatni, akár el van látva családja teljesen gabonával vagy liszttel, akár csak részben elegendő a meglévő készlet, akár egyáltalán nincs gabona- vagy lisztkészlete.

A bejelentési kötelezettség kiterjed minden ember (háztartás, malom, kereskedés vagy más üzlet, szövetkezet, intézet stb.) rendelkezése alatt álló minden gabona- és lisztkészletre. Ha valakinek a birtokában másnak a készlete is van, az egész készletet be kell vallani, de tüntesse fel név és lakhely szerint, hogy abból kit mennyi illet (kivéve a családok konvencióját). A gazda felelős azért, hogy a család a neki még ki nem adott, de a gazdának meglévő konvencióját is saját bejelentési lapján bevallja.

Figyelmeztetik a lakosság, hogy bevallási kötelezettségének mindenki a valóságnak megfelelően, a készleteknek pontos felmérése és az adatoknak hűen való bevallása által tegyen eleget. A m. kir. kormány az összes gabona- és lisztkészletek pontos összeírása és számbavevése által nem azt akarja, hogy egyesek az ellátásukhoz szükséges liszt vagy gabonától megfosztásának, sőt ellenkezőleg az a célja, hogy az egyesek feleslegként mutatkozó készletéből ellátást nyerjenek azok is, kik az 1916. évi augusztus hó 15. napjáig szükséges készlettel nem rendelkeznek, továbbá, hogy az itthonmaradottak jóléteért, a haza, az állam

Nem ápoltuk és nem gondoztuk az értékesítés kérdéseit.

Belső (országos) megosztás a legkevesebb módon történik.

Külső kivitelnél elegendő tudás, érzék, avatottság rendelkezésre nem áll.

Piaci rendtartásaink csak a rendszeti és a pénzügyi érdekeket tartják szem előtt, a kereskedelmi és forgalmi alapigazságok és követelmények iránt tekintettel nincsenek.

Eltevő, kikészítő eljárások és intézmények meghonosodása és izmosodása iránt nem gondoskodunk.

A világereszkedelmi nagy igazságot még nem hangoztatjuk, tán még meg se értjük, aminek pedig sákramentumnak kéne lenni.

„Mindenik természetű és mindenik árus minden eladó terményéhez a tartányba helyezzen egy részletet a lelkiismeretességéből, a becsületességéből.”

Eddig a külterjes irányzat volt az uralkodó; annak kényelmei, kényelmetlenségei, hullámszásai termékek, áruk, értékesítések terén igen nagy szélsőségek között jártak.

Ma a belterjes irányzat jelei mutat-

koznak. Érdekes megfigyelés: a belterjesség fokozódásával aránylagos a területek nagvობódása.

A régi nagy területek sok felé elpusztultnak, kulturát változtatnak; a homok előtérbe tolu. Előnyei, hátrányai az élesebb megfigyeléseket idézik elő.

A műtrágya alkalmazása terjedőben, a metszés ésszerűsége, a gondozás lelkiismeretessége fokozódó irányzatban, minden a termések állandósulásával kecsegtet; az egyenletesebb hozamok az egyenletesebb értékesítést teszik lehetővé. Minden gyümölcs-termesztő vidék igazi virágzását a *termesztés és értékesítés szerencsés összetalálkozás*a, összhangzatos fejlődése fogja elővárásolni és állandósítani.

Nálunk sok a tennivaló a természetés terén is, de nem kevesebb a feladat, ami az értékesítés ügyével kapcsolatos.

Régi vélekedésem, hitem és meggyőződés, hogy eme két irányú feladatnak elhatározó lökést a *női munkának a sorompóba állása* fogja kölcsönözni.

De ez már külön előadás tárgyát képezi majd.

Magyar Kázmér.
(Vége.)

fenntartásáért küzdő katonaság szükségét ne szenvedjen. A meghatározott egy-egy személy életmezéséhez engedélyezett lisztmennyiség a létfenntartáshoz kétségtelenül elegendő. Arról van tehát szó, hogy tartsa mindenki lelkiismereten alapuló kötelességének, hogy a személyenként engedélyezett lisztmennyiségnél többet ne használjon. Tartozunk ezzel nemcsak önmagunknak, de elsősorban hazánk fennmaradásában nyilvánuló legszembetűnőbb érdekünknek is, mert ha az ellenséges államok azon törekvése, hogy hadművelési sikereinket az ország kiéheztetésével ellensúlyozzák — ép az egyesegek törvény és szükség előtti meghajolnia nem akaró magatartása folytán — eredményre vezetne: nemcsak önálló államiságunk elvesztésével, de azaz is számolni kellene, hogy az országot előzőlön ellenség mindenünkől, ami értékkel bír, tehát összeszes tulajdonainktól fosztana meg bennünket. Ne lásson tehát senki a hatóságok eljárásában zaklatást, vagy igazságtalanságot! Számoljon mindenki arra, hogy a bejelentési kötelezettség pontos teljesítése és a megszabott adagokhoz való szigorú alkalmazkodás csaknem egyedüli eszköze annak, hogy az ország lakossága és katonaságunk szükségét ne szenvedjen.

De hangsúlyozzuk azt is, hogy a bejelentési kötelezettség hű és pontos teljesítése az utolsó és egyetlen mód a tekintetben, hogy készletüket eltitkolni, vagy a megszabott lisztmennyiség fogyasztáshoz alkalmazkodni nem akarók a reájuk váró súlyos büntetés elől menekülhessenek.

Aki készletét a legpontosabb felmérés alapján hűen, a valósnak egy grammig megfelelően be nem jelenti, a bejelentési lap egyéb adatait nem hűen s nem a valósnak megfelelően tölti ki, vagy vallja be, aki a bejelentés tárgyában intézkedő hatóság rendelkezését megszegi (tehát aki a bejelentési lapot a kitűzött időben és helyen be nem szolgáltatja, vagy a kitűzött bejelentéssel együtt a kitűzött helyen és időben az adatok bevallása végett személyesen meg nem jelen): az 1914. L. t.-c. 9. §-a alapján két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Ugyanezen büntetés hatálya alá esik, aki meglévő lisztkészletéből a megengedett mennyiségén felül elhasznál. A szemleli vagy könnyű testi munkát végzők (ideértve a gyermekeket is) naponként leg több 240 gramm, a nehéz testi munkát végzők (ideértve a súlyosabb testi fáradságot okozó ipart űzőket és belső cselédeket is stb.) naponként leg több 300 gramm és az östermelessel foglalkozók (ideértve a földmiveléseket általában, külső gazdasági cselédeket és kocsisokat, valamint az orosz foglyokat stb.) naponként leg több 400 gramm főző- és kenyérfiztetésként használhatók — egybevéve vagyis összesen — el. A gabona- és lisztkészletéből tehát mindenki csak azt használhatja fel, amire a bejelentési lap 5. pontjában részletezett megállapítás szerint joga van. A felesleget az összeírás pillanatától úgy kell tekinteni, hogy a felett nem a tulajdonos, de a hatóság rendelkezik, melyet köteles a készlet birtokosa az igénybevétel bekövetkeztéig a jó gazda gondosságával kezelni, mert ha a készlet egy része megromlik, a hatóság nem a romlott, de a jó készletet veszi át s a gondatlanságért a birtokost a fenti értelemben szigorúan bünteti.

Aki a bejelentési lapok szétosztásánál, vagy beszolgáltatásánál, vagy általában az összeírás fogantatásánál, az adatok kiderítésénél stb. a hatóság eljárásának ellenzégül, azt bármiként akadályozza, vagy nehezíti, szintén a fentirt büntetés hatálya alá esik.

A készletek pontos bejelentését és az adatok hű bevallását a rendőrség, csendőrség, pénzügyőrség, sőt a katonaság szükség esetén házkutatás és minden egyéb kényeszer és bizonyító eszközök alkalmazásával ellenőrizni fogja, miért is a készletet eltitkolni akarók nemcsak a két hónapig terjedhető elzárásnak és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetésnek, de annak is kiteszik magukat, hogy eltitkolni szándékolt gabonájukat a hatóság elkobozza, tehát azért az eltitkoló egyetlen fillért kapni nem fog.

Figyelemzetnek végül különös nyomatékkal azok, akik liszt- vagy gabonakészletekkel egyáltalán nem, vagy csak szükségletüket részben fedező mértékben rendelkeznek, szóval akik részben vagy egészben hatósági ellátásra szorulnak, — hogy a bejelentési lapokat pontosan kitöltve vagy az adatokat szóbelileg bevallva, annál is inkább beszolgáltatassák, mert akinek szükséglete ezuttal bejelentve nem lesz, hatósági listellátásban sem lesz részesíthető.

Az ellenség földjén.

(A hősi halált halt Benkó Jenő hadi naplójából.)

Julius 28-án este 7 óra tájban ma-siroztunk be *Szitarograd*-ra. Itt pihentünk vagy ötnegyedórát, mivel a Bug-on csak sötétben kelhetünk át. Eközben áztunk is egy kicsit. Egyegyed 9 tájban felkészülődünk és elindultunk. Most már csendesen, minden szó nélkül, halk léptekkel, pipaszó és cigarettá nélkül mentünk. Most már benne vagyunk a lőtávolságban, ha az orosz észreveszi, hogy a hidon megyünk át, egy pár shrapnellal és gránáttal szétlővi az egész társaságot. Az eső szemetelt, az ég be volt borulva, — az idő is kedvezett átkelésünknek. A sötétben először nem jó utra tértünk, kiadták elől a jelszót, hogy visszafordulni, ami egy kis zavart okozott. Mikor újra rendbe jött a század, mentünk tovább a csendes éjszakában. Nem sokat kellett már mennünk, s ott álltunk a Bug előtt. Csendesen keltünk át a pionirek által vert fahidon. Sikerült minden baj nélkül átjutnunk. Az orosz ágyuk nem vettek észre bennünket. Amint leléptünk a tuloldalon a hídról, — éppen fél 9 óra volt — már orosz földön voltunk.

Itt is csendben, lassan haladtunk előre a néma éjszakában, — amely nem is volt olyan nagyon néma, mert bele-bele bődült egy-egy távoli ágyuszó, vagy gránát süvöltés. Nem sokára *Zdrory* faluba értünk, a hol az ezredünk, mint tartalék, tartózkodik.

Letáboroztunk a szabadban, s a sátorban nagyon jól aludtunk át az első éjszakát orosz földön.

Másnap az egész napot *Zdrory*ban töltöttük. A faluban cholera van, így vizet nem volt szabad innunk, — teát meg fekete kávé kaptunk víz helyett. Még pedig nagy-szerű teát. A koszt egyáltalában itt a harc-téren nagyon jó. Ebédre annyi húst kaptunk, hogy alig tudtuk megenni. Azonkívül jó kenyéret kapunk, — sokat; cigarettát, dohányt, gyufát, — néha bort, feketekávé, — szóval mindennel ellátnak bennünket. És hogy ez

milyen fontos, csak most látom, hogy néha nem volt benne részünk.

Reggel először is beosztottak bennünket, — akik most érkezünk — különböző századokba. Engem Kern főhadnagy a maga századába osztott be. Ez a 13-ik század, Kern a parancsnoka. Én a 4-ik cugban vagyok, Ziegler Alfréd zászlós a parancsnokom. (Akivel nagyon jó viszonyban vagyok és aki nagyon kedves fiu.) Kilátásba helyezte, hogy a naponta kapandó cigarettá porciójának felét mindig átadja nekem, mert ő keveset dohányzik. Így legalább elleszek látva mindig cigarettával. Ebben a században van még Ginzery Dénes kadét is, a 3-ik szakasz parancsnoka. Szóval csupa jó ismerős és barát közé kerültem. Antal István önkéntes is ebben a században van, a 3-ik cugban. Én Schwarm-kommandáns lettem a 4-ik cug 3-ik schwarmjában. 12 emberem van, köztük a pucérom.

A többi tiszteket, akikkel együtt utaztunk, szétosztották. Saly hadnagy az 5-ik század parancsnoka lett. Kovács Zoltán a 8-iké, stb.

Itt van *Zdrory*ban most az egész ezredünk, — már a kik megmaradtak az utolsó hetek nagy küzdelmei után. Az ezredünk nagy veszteségeket szenvedett mostanában, sokan elesetek, rengetegen kerültek orosz fogságba. Így nagy szükség volt most reánk, akik most érkezünk 500-an, hogy fölfrissítsük az ezredet.

Összetalálkoztam Kálmán Laci hadnaggal, akivel Pesten egy helyen laktunk, s akivel sok jó estét töltöttünk el együtt. Hála Istennek, minden baj nélkül egészenesen láttam meg újra. Nagyon megörültek egymásnak. — Őszezakadtunk Berczeller Pállal is — hadapródjelölt orvos növendék —, aki Kőrösön volt diák és akit a kőrösi lapok még a télen elsiáltak, ellenben ő viruló egészségben él még most is.

Elláttak bennünket éles töltésekkel — 200 darabot víz egy ember —, konzervekkel — fejenként 4 db —, kenyérral. Kaptunk cigarettát, gyufát. Főlkészültünk teljesen a harc-térre, mivel ma este bemegyünk a rajnonalra. A 37-eseket váltjuk fel. A tisztjeink mindenféle utasításokkal, tanácsokkal elláttak bennünket. Közben azonban általános elhalgatás és megrökönyödés történt, mert egy shrapnell közeledett felénk nagy zúgással. Kárt azonban nem okozott senkiben, nem messze a házak közé csapott le.

Lassankint beesteledett és főlkészülődünk az indulásra. Alkonyat után negyed 9-kor indultunk el *Zdrory*-ból, amely egy piszkos kis orosz falu s amelynek nagy része fel van égetve.

Most is nagyon csendben, szó nélkül meneteltünk. Közben körülbelül másfél órai ut után keresztül mentünk egy másik kis orosz falun, *Zdrorky*-n, miközben folyton zúgtak a shrapnellek és bömböltek — nem messze — az ágyuk, — beértünk a futóárkokba. Jó darabon a futóárkokban mentünk s aztán beértünk a fedezékekbe. Nagyszerűen, kényelmesen kiéptett fedezékek. Olyanok, amelyek úgy vannak készítve, hogy esetleg hónapokig benne marad a katonaság. Jó sokáig tartott, míg elhelyezkedtünk. Mellettünk jobbról a 8-ik század, balról a 14-ik helyezkedett el. Ez utóbbinak Kálmán Laci a parancsnoka. Az én fedezékemnek nincs teteje — nem mindégyneknek van, — de azért egész kis szoba. Jó, kényelmes, golyótól teljesen biztos. Mennyi ideig kellett

dolgozni ezeken a fedezékeken, amíg ilyen nagyra, kényelmesre elkészítették! A mellettem való fedezékeken van persze a pucérem.

Elhelyezkedés után kiküldtük a *Feldwache*-t (tábori őrség), vedtettakat, — kijelöltem a schwarmomban, hogy kik fognak 2 óránként figyelni s éjfél felé magam is elaludtam. 3-kor azonban már föl kellett kelnem, mert 3-tól 5-ig én voltam a szakaszomban az inspekción káplár.

Az oroszok az éj folyamán békésen viselkedtek, csak néha-néha löttek egyet, amire mi is válaszoltunk. Hajnalban a jobb szárnyról hallatszott erős puskaropogás.

Jul. 30-ikán, pénteken az egész nap nyugalomban telt el. Fűtültek ugyan fölöttünk a golyók — robbanó golyók is —, néha egy-egy shrapnell is keresztül süvített a fejünk fölött, — de egyébként nem történt semmi különösebb dolog.

Összejártam a fedezékeket. Olyan ez az egész, mint egy kis város. Vagy mint egy nagy Ocean-járó hajó, — a kis deckungok a kabinok. A tisztí fedezékek meg épen ezt a benyomást keltik. Kis szobák — kis kabinok — nagyszerűen elkészítve, kényelmes fekvőhely, fagalyakkal, szálmával. Egyik másik deckungon, tábla kiakasztva, fölírásokkal. „Bor, sör és pálinka mérés, a makktetéshez”, — ez van pl egy káplár fedezékére ki írva: „Villa Grethy” — a Ziegler zászlósé. Egyik futóárokban ki van írva, „Mester-utca”.

A nagyszerűen elkészített fedezékeket a 37-esek csinálták, akiket mi tegnap este váltottunk föl.

Hajnalban hoztak ki a fedezékekbe fekete kávét. Mást — menázsit — nem is hoztak aztán ki egész nap. Délután az egész 4-ik cugot tovább költöztették balra. Most már jó, fedelese fedezéket választottam ki magamnak, ki irtam rá, hogy „Villa Ancsi” jól elhelyezkedtem s kezdtem magamat jól érezni deckungomban, — amikor jött a parancs, hogy elmegyünk innen. Ujra vissza jönnek ide a 37-esek, mi meg új állásba megyünk. Mindnyájan — a tiszték is — lehangelva fogadtuk a hírt, mert már egészen megszoktuk — egy nap alatt — a kényelmes deckungokban.

Mivel menázsit nem hoztak ma ki és már nem is hoznak, mivel még az este indultunk tovább, — megfőztük a kikapott borsó konzerveket, (nagyon jó volt) és kezdtünk fölkészülni.

Ki volt adva a parancs, hogy nem szabad löni. Csendsben fölkészültünk és háromnegyed 11-kor elindultunk, akkora véget ért a föl váltásunk. Most a mi cugunk — a 4-ik szakasz — ment legelől. Elöl Kern főhadnagy, aztán Ziegler zászlós, utánuk mindjárt én. Már majdnem kiértünk a futóárokba, mikor óriási tűzbe kerültünk. A fejünk felett süvítették a golyók, zúgtak a gránátok. Szóltak a gépfegyverek: pa... pa... pa... pa... pa... z... z... z... z... zúgott a shrapnell. Lelapultunk az árok legaljára és ott vártunk, amíg véget ér ez az óriási tüzelés. Ha pár perccel később kezdődik meg ez, amikor már kiértünk az árokból a sik mezőre, ép ember nem maradt volna közülünk. Két tűz közé lettünk volna szorítva, a mieink meg az oroszok tüze közé. Így azonban, hogy védett helyen voltunk, még csak sebesülés sem történt. De azért iszonyatos volt hallgatni ezt a borzasztó zajt. És a golyók röpökdték bi-

zony össze-vissza elég közel a fejünkhöz. Mikor egy kissé megszűnt a tüzelés, laufschriftben kirohantunk az árokból a fűtülő golyók között. Minden baj nélkül átjutottunk a tűzön. Sebesülés a mi századunkban most sem történt, de a 14-ik századnak volt egy halottja és egy sebesültje.

Mikor aztán kiértünk a tűzvonalból, minden veszély nélkül folytattuk utunkat. Ujra átmentünk *Zdzarky* falun s ugyanott keltünk át a Bugon, ahol tegnapelőtt átjöttünk. Keresztül mentünk *Starogrodon*, *Piletogyory*-n és 3 óra felé *Tudorkowicébe* értünk. Itt is jártunk meg tegnapelőtt. Ebben a faluban letáboroztunk a falu szélén a temető mellett. Ugy látszik mi nagy előszettel táborozunk a temető környékén. *Koscidjow*-ban is a temetőben rostoltunk, *Kulikow*-ban a temető mellett aludtunk és itt is *Tudorkowicé*n.

Vizet ebben a faluban sem volt szabad inni. Itt — változatosság okáért — fekete himlő van.

A fáradalmaktól kimerülve aludtunk el, miközben kezdett már világosodni.

A NAGYKÖRÖSI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLEMENYEI.

***

Az Egyesület elnöksége nagyobb uradalmakból 5-6 hónapos és választási malacokat szerez be, felkérjűk a tagokat, hogy igényeiket a titkári hivatalban kitett iven február hó 10-ig jegezzék elő.

HIREK.

***

— **Dr. Benkó Ferenc** pénzügyminiszteri miniszteri fogalmazót, Benkó Gyula miniszteri tanácsos fiát és Benkó Imre nyug. főgimn. tanárunk unokaöccsét Ő Felsége kiváló és eredményes munkássága elismerésül a *koronás arany érdemkereszttel tüntette ki*.

— **Hangverseny.** A helybeli Vöröskereszt Egyesület művész estélye jan. 29-én, szombaton este 8 órakor lesz a városi szálloda színháztermében, a következő műsorral: — I. rész. 1. Hymnus: éneklí a tan. kép. ifjuság és a közönség. 2. Beethoven: Sónasa, zongorán előadja Sági Erzsike. 3. a., Schakespeáre: „Julius Caesar”-ból Antonius beszéde Caesar holtteste fölött. b., Ábrányi Emil: A tábornok, előadja Szabó Ambrus consuljelölt. 4. a., D'Amant Leo: Légy enyém . . . b., Kacsóh Pongrác: Rákóczi megtérése, éneklí Szalontai Ferenc. 5. Horváth József: A mi fiaink, szavalja a szerző. 6. Schubert: A halál és a leány, op. posth. Allegro, vonós-négyes, előadják: 1-ső hegedűn dr. Kovács Kálmán, 2-ik hegedűn Kovács Ilus, brácsán Neugebauer Róbert, cellón dr. Markó Imre. II. rész 7. a. Ponchielli: Gioconda áriája, b., Csiky: A gúnár, c., Lányi-Gyóni: Lángoló vörösből . . . éneklí Reitter Ilonka. 8. Vizer Aladár: A két sebesült (román) szavalja a szerző. 9. Schubert: A halál és a leány, op. posth. Amante con moto, vonós-négyes, előadják 1-ső hegedűn dr. Kovács Kálmán, 2-ik hegedűn Kovács Ilus, brácsán Neugebauer Róbert, cellón dr. Markó Imre. 10. Dayka Antal: Barna Tamás, melódrama, zenéjét szerzette Ricsey György, szavalja

Szűcs Dezső. 11. a., Gyóni Géza: Csak egy éjszakára . . . b., Dayka Antal: Nem jött levél . . . c., Kosztolányi Dezső: Mostan szines tintákról álmodom, szavalja Horvátné Goldberger Marika. 12. Liszt Ferenc: Rákóczi induló, paraghrais, 2 zongorán előadják Danóczy-Szabó Ida és Ricsey György. — Szives tudomásul! Meghívó nem lesz, csak falragaszok; az előadás pontosan 8-kor kezdődik, ezért kérjűk a közönséget a pontos megjelenésre, mert a műsorszámok alatt az ajtó zárva lesznek. A hangversenyt az Orsz. Vörös Kereszt Egylet nagykörös választmánya és a Hadsegélyző Bizottság a 29-es honvéd és 38-as közös ka'onaárvaíniknak adandó szeretetadományra tartja. Jegyek előre válthatók Fehér Dezső gyógytárában, Székely Albert és Bazsó Kálmán könyvkereskedésében.

— **Dr. Hegyemgl Kliss Pál** belügyminiszteri miniszteri fogalmazónak, néhai H. Kiss Kálmán tanítóképezdei igazgatónk testvéröccsének, Ő Felsége kiváló szolgálatai elismerésül a *koronás arany érdemkeresztel adományozta*.

— **A Huszár György-émlékalapítványra** adakoztak: Dr. Szigethy László 100 K, Major Aladár és neje a Jalsoviczky István kegyes alapítvány 50—50 K, Fröhlich György 10 K, Singer Tibor, Ady Károly 5—5 K. — Kádár László VI. o. t. gyűjtő-ívén: Dr. Fleischmann Ferenc, Fittoss Ambrus, Bitzó Elek, Deutsch Ödön, Goldberger Dávid, Nagy Dezső 2—2 K, N. N. 4 K Molnár Ferenc, Benedek Ede, Futó László, Vidra István, Fleischmann Jakab, dr. Fröhlich Pál, dr. Dezső János, dr. Kovács Kálmán 1—1 K. Összesen 24 K. — Neu Károly VII. o. t. ívén: Pláger József 3 K, Neu Soma, Fehér Dezső, Rothbaum Árpád 2—2 K, Deutsch Márton, Kálmár Lajosné, Fodor Gyuláné, özv. Feiler Mártonné, Neu Károly 1—1 K, N. N. 70 f., N. N. 20 f., N. N. 10 f. Összesen 15 K. — Beretvás Zsigmond VI. o. t. ívén: Jancsó Lajos, Beretvás János, Beretvás Zsigmond 2—2 K. Összesen 6 K. — Gál György I. o. t. ívén: Borbély Endre, Bakonyi Lajos 5—5 K, Gál Sándor, Bazsó Kálmán 4—4 K, Szarvas Györgyné 3 K, Vladár J. 2 K, M. K. J., Sz. Warga Franciska, Körös József 1—1 K, dr. Kovács Kálmán, dr. Farkasné, Soós Etelka 50—50 f., Tóth Sándorné, Gordos Istvánné, Schwarz Árminné, N. N. 20—20 f. Összesen 28 K 30 f. — Róka István III. o. t. ívén: B. Tóth Ferenc 10 K, Máthé Gyula 2 K, Bacsó József, Steiner Zs., Szalay György, Oblath J.-né, Kocsis István, Labancz Balázs, Benedek Ede, V. Faragó Eszter, özv. Róka Istvánné 1—1 K, Karikó Pálné, Glücksmann Hermán 50—50 f., Móra Sándorné, Szatmáry L., Gondi Géza 20—20 f., N. N. 10 f. Összesen 22 K 70 f. — Szabó Miklós IV. o. t. ívén: Szabó Dénes Budapest 5 K, özv. Hajdu Lászlóné, Szabó Miklós 1—1 K. Összesen 7 K. — Kovács Sándor II. o. t. ívén: Kovács Istvánné 2 K, N. N., Kovács Sándor, özv. Szvoboda Árpádné, Szmrecsányi Miklós 1—1 K, Becze Gábor 40 f. Összesen 6 K 40 f.

— **A világitásra** nézve tájékoztatóul itt tudatjuk mindazokkal, kik kérdéssel fordulnak hozzánk, hogy további intézkedésig a magánfogyasztás számára, a lakások világitására és ipari célokra délután 1/2-ed 5. óratól éjfélig van áram. Pénteken délután öt óra elől 10 perccel gyultak fel lámpáink.

— **Ifjúsági délután.** A főgimnázium ifjúság önképző-köre f. hó 30-án, vasárnap délután 5 órakor a tornacsarnok helyiségében diszjyulést tart változatos műsorral. A befolyó jövedelem részben iskolai célra fordítatik, részben a rokkant katonák alapját fogja növelni. Az ifjúsági délutánra megüvök nem bocsájthatnak ki, hanem a közönséget ez uton kéri a rendezőség minél számosabb megjelenésre. A műsor a következők: 1. Megnyitó beszédet mond Danóczy Antal, az önképzőkör felügyelő tanára. 2. Prolog. Irta Szávai Gyula, szavalja Bocskár István VII. o. t. 3. Mendelssohn: Viszontlátás. Éneklí a főgimn. énekkar Ricscy György tanár vezetése alatt. 4. Figyelőhelyen. Irta Tóth Benő, Szavalja Ruttkay Emma VI. o. t. 5. Magyar dalok. Türogatón előadja Tanácsa Gyula VIII. o. t., zongorán kíséri Ricscy György zenetanár. 6. A honvéd árvához. Irta Danóczy Antal. Szavalja Papp Albert ifjúsági elnök. 7. F. Seitz: Scüüiler concert. Hegedűn játsza Krausz Jenő VIII. o. t., zongorán kíséri Kovács Sándor VI. o. t. 8. A nábob fia. Irta Sas Ede. Szavalja Hannover Ferenc VIII. o. t. 9. Zrinyi Ilona níkokémiai lakomája. M-elodráma. Szavalja Bakó Olga VIII. o. t., zongorán kíséri Balla Ilona VIII. o. t. Hegedűn Krausz Jenő VIII. o. t. és türogatón Tanácsa Gyula VIII. o. tanuló. 10. Svéd dal. Előadja a főgimn. énekkar. Belépődíj: ülőhely 1 korona, állóhely és karzat 50 fillér.

Értesítés. A tábort postai magáncomag forgalom részleges megszüntetése. A 16, 34, 45, 46, 49, 95, 170, 190, 211, 233, 308 és 317. számú tábori postákhoz eüldőszerint magáncomagok nem küldhetők. Nagy-körös, 1916. január 20. *Postahivatal.*

— **Közönségtnyilvánítás.** Kotró Krisztof ur 26 K 60 fillért juttatott hozzá, mint az általuk előadott „Liliómfí” tiszta jóvödelmét, melyet a helybeli rokkantak segélyére szántak. Bár a terem költsége s a rendező díja nem engedték, hogy sok fáradságunknak megfelelő adományt juttassanak a jóléony célra, törekvésük mégis méltánylást és köszönetet érdemel, különösen ha meggondoljuk, hogy ez előadásban leginkább egy idegen ajku ifjú buzgólkodott. *Patonay Dezső,* a Vörös Kereszt Egylet elnöke.

— **Dr. Galambos József** cs. és kir. főorvost, Galambos Adolf solti jegyző fiát, iskolánk volt jeles növendékét a honvédelmi miniszter a honvédséghez nevezte ki ugyancsak főorvosnak.

— **A v. képviselőtestület** egész terjedelmében jóváhagyta a tisztviselő nyugdíjválasztmány 1915. dec. 30-án tartott ülésében felvett jegyzőkönyvet és ennek értelmében özv. Schwartz Ármínné által 3 gyermeke után kért nevelési járulékból csupán a legkisebb gyermek után lett megállapítva 320 kor. nevelési járulék, míg a két nagyobb fiut ellátottaknak tekintette a képviselőtestület. Továbbá özv. Vajda Ferencné 2 gyermeke után összesen 480 kor. nevelési járulék lett megállapítva a f. 1916. évre. A nyugdíjválasztmány többi határozatai mind csak pénztáros műveleti jelentőségűek voltak, melyeket a képviselőtestület változatlanul tudomásul vett.

— **Dr. Mester Gyula** főorvos 2 havi szabadságot kért a v. képviselőtestülettől és 30 évi működése óta a fardhatatlan főorvosunk ez uttal kért legelőször

szabadságot, amire most a hosszabb pihenést és gyógyulást igénylő lábfejása kényszerítette. A képviselőtestület a kérelemnek helyet adott és a helyettesítésre dr. Bartha Béla orvost kérte fel, aki eddig páratlan ügybuzgósággal és önzetlenül segédkezett a kiségitő kórházi és városi orvosi teendőkben. A helyettes főorvosnak a tanács előtt esküüt kell tennie és a tanács felhatalmazást kapott megfelelő, méltányos helyettesítési díj megállapítására.

— **Szavazás egyházmegyei tanácsbíróiságra.** A kecskeméti reform. egyházmegyében üresedésben levő két világi tanácsbírói állásra helybeli ref. gyülekezetünk a jan. 21-én tartott p. esbiteri gyűlésen adta le a maga 8—8 szavazatát, a 24 részéről tanácsbírákúl jelölve Dr. Kökény Dezső főgondnokunkat és Sándor István kecskeméti polgármestert. Gyűlékezetünk tehát szerencsés tapintattal találta meg azt a két érdemes férfit, akik ugy egyházbuzgalmuknál, mint közéleti tevékenységüknel fogva e diszes, tiszteletli állás elnyerésére mindenképen méltók.

— **Kegyves adomány és köszönet.** A karácsonyi szent ünnepek alkalmából a reform templom urasziatára S. Hegedüs Karolina S. Hegedüs Albert egyházi gondnok leánya adományozta a kenyeret, mely kegyves adományért a presbiterium jegyzőkönyvileg mondott hálás köszönetet.

— **A liszt, kenyér beszerzése és eladása,** valamint forgalomba hozatala tárgyában a v. Tanács a következő hirdetményt adta ki: A m. kir. miniszterium 4586—M. E. 1915. számú rendelete s a vármegyei Alispán ur 904—kig. 1916. számú leirata alapján újból figyelmeztetjük a lakosságot, hogy a f. évi január hó 10-től kezdve buza, rozs, vagy árpalisztet, ezek keverékeit és az ezekből előállított kenyeret — ugy a kereskedésekben, mint a pékeknel és a piacokon is — kizárólag a hatóság által kibocsájított liszt és kenyérjegyek (utalványok) ellenében szabad forgalomba hozni, eladni vagy vásárolni. *A liszt és kenyérjegyek továbbadása szigorúan tilos.* Vendéglőkben, kifőzésekben s általában minden olyan üzletben, ahol ételeket és italokat iparszerűen szolgáltatnak ki, — a vendéglős és az üzlettulajdonosa szintén csak a hatóság által kiadott kenyérjegy ellenében szolgálthat ki kenyeret, viszont azonban jogában áll azoknak, akik ily helyeken étkeznek, — a kenyeret magukkal vinni s az üzletben elfogyasztani, ami ellen az üzlet tulajdonosának tiltakozni nem szabad. Figyelmeztetjük a közönséget arra is, hogy liszt és kenyérjegy csakis a kibocsájító hatóság területére érvényes, aki tehát a város területéről annyira időre távozik, hogy ezalatt másutt előreláthatólag étkeznie is kell — jól teszi, ha megfelelő mennyiségű kenyeret visz magával, mert más község területén kenyeret nem kap. Végül felhívjuk az összes liszt- és kenyérelárusítással foglalkozó kereskedőket, pékeket és sütőket, hogy a liszt és kenyér hatóságilag megállapított legmagasabb árait üzleteikben látható helyen fűgesszék ki. A liszt és kenyérjegyekért a hivatalos órák alatt a v. jegyzői hivatalon kell jelentkezni. Aki aból a célból, hogy a rendeletben meghatározott mennyiségnél nagyobb mennyiségre kapjon utalványt, hamis adatokat vall be, aki a liszt és kenyérjegyeket jogosulatlanul használja, vagy tovább adja s általában, aki a fenti

rendelkezők ellen bármiképvé, kizhágást követ el, két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntetettini.

— **A városi tisztviselők és egyéb alkalmazottak** részére az állam által adandó háborus segély céljára készített kimutatásokat a vasárnapi képviselőtestületi közgyűlés tárgyalta és jóváhagyta. Az első kimutatásban fel vannak véve a rendszeres állásban lévő tisztviselők, a második kimutatás a város és rendőrség altisztjeit és szolgáit foglalja magában. Nagyobb vitára adott okot a szolgák drágasági segélye, mert ezek részére már adott a város drágasági pótlékot és pedig többet, mint a miniszteri rendelet szerint jární fog. Ugyanis a 24 szolga és altiszt összesen 7083 korona drágasági segélyben részesülnek a város részéről, míg az államsegély címen csupán 4800 kor. járna. Minthogy azonban méltánytalanság volna a mostani drágaság közepette lejjebb szállítani a segélyeket, ennélfogva a v. képviselőtestület a folyósított drágasági pótléknak az állami hozzájáruláson felüli részét a városi pénztárból rendelkezte viselni. Felhatalmazta a közgyűlést a pénztárt a háborus segély előlegezésére addig is, míg a miniszteriumból leérkezik a megállapítandó pénzösszeg.

— **Több pótharaszti bérlő** folyamodott a képviselőtestülethez, hogy a nagy vízkárookra tekintettel a haszonbér fizetésre halasztást kapjanak. A képviselőtestület július 1-ig engedélyezett halasztást mindenik bérlőnek.

— **Szabó Márton** helypénz-ellenőr helyettesítési díjat kért a v. képviselőtestülettől azért, mert ő helyettesíti a hadban lévő Bukovszky József ügyvezetőt és Erdei Gyula ellenőrt. A közgyűlés 1916. jan. 1-től havi 33 kor. 33 fillér helyettesítési díjat állapított meg neki.

— **A rendőrségünk** segélyezésére engedélyezett államsegély felosztását az 1915. évre a belügyminiszter jóváhagyta az itthon levő 2 detektív részére az államsegélyből engedélyezeti 200—200 kor. drágasági pótlékkal együtt. A jóváhagyott miniszteri rendeletet a képviselőtestület tudomásul vette s így a detektívek megkapták a mult évre megállapított 200—200 koronájukat.

— **Szeszes italt nem szabad adni a foglyoknak.** A rendőrséghez sok följelentés érkezett egyesek ellen, kik a hadifoglyoknak szeszes italokat adnak. Szigoruan figyelmezteti a rendőrség mindazokat, kiknél hadifoglyok vannak, hogy szeszes italokat a hadifoglyoknak ne adjanak, mert ez kihágás, amiért súlyos büntetéssel sújtják az illetőket.

— **Elszámolás.** Bakó Józsefné urnő, országos képviselőnk neje, mint a „Mükedvelő honleányok alkalmi társasága” által Fehér Dezső ur rendezésével tartott előadás ismételt estélyének vedőnkönje, a második esté tiszta jóvödelmét képező 234 kor. 20 fill. összeget a rokkant katonák s a hadiárvák segélyezésére alakult helyi bizottság rendelkezésére bocsátotta. A hazafias áldozatkészség csengő érceben megnyilatkozó buzgósága tehát eljutott a kívánt célponthoz.

35 dekás tábori fadobozok kaphatók: SZÉKELY ALBERT könyvkereskedésében.

— **Törvényhatóságaink feldult tűzhelyeinkért!** Hazafias törvényhatóságaink lelkesen folytatják a háboruban feldult tűzhelyek újrafelépítésének céljára folyó gyűjtés emberséges és hazfias művét, Legtöbb vármegyénk és városunk mindjárt az akció kezdetén szavazta meg adományát. amikor még a szükséglet összeg mennyisége nem nyert megállapítást. Ezek a megyék, amelyek akkor a kár ismerete nélkül esetleg szerényebb összeget ajánlottak fel a nemes cél javára, mikor megtudták, hogy az orsz-dulla vidék felsegélyezésére körülbelül 7 milliányi társadalmi adományra van szükség, újabb számot vetve anyagi erejükkel, majdnem mind megpótolták az első összeget. Így például a gazdag Moson-Vármegye is, amely az első adakozók közé tartozott, csak 800 kor. szavazott neg akkor, most azonban a vármegye közsegeinek képviselőtestületei elhatározták, hogy a feldult tűzhelyek javára beszedik közönségüktől az állami egyenes adó 1 százalékát pótdó alakjában. Ezzel Moson-Vármegye is bizonyára méltó helyhez fog jutni az adakozó törvényhatóságok sorában. Az első helyet ebben a sorban ma is még Borsod-vármegye foglalja el, mely bár eddig gyűjtéseiből már 295.386 kor. 40 fillért beszolgáltatót a Khuen-Héderváry Károly gróf elnöktele alatt működő Országos Bizottsághoz mégis folytatja még az akciót, melynek újabb eredménye ismét 8000 körül jár. Sőt a vármegye székhelye Miskolc, maga külön gyűjtést indított, mely ugyancsak még folyamatban van, de már eddig is körülbelül 40.000 kor. eredményezett. Ujabbán meg a következő törvényhatóságok adakozásáról nyert az Országos Bizottság értesítést Bihar-vármegye 53.772 kor. 29 fillért gyűjtött Nagyküküllő-vármegye gyűjtése eddig körülbelül 24.000 kor. eredményezett Nagyvárad város adománya a törvényhatóság 5000 kor. adakozásával együtt 16891 kor. 51 fillérre rug. Nagykörös város 10.000 kor. szavazott meg és további 9101 kor. 23 fillért gyűjtött, Hajdunánás társadalmának 6429 kor. gyűjtését a város 8000 kor. egészítette ki. Makó város eddigi akciója 6013 kor. 01 fillért eredményezett. A nemes munka ezekben a törvényhatóságokban is, a többiekben is nagyrészt még folyik.

— **A glicerintartalmu szappangyártási** lugmaradék (aljlug, lenéklug, glicerinviz) a különféle nyersglicerint, valamint a dinamitglicerint feldolgozása és forgalomba hozatala tárgyában hozott miniszteri rendelet szerint a szappangyárosok kötelesek a nyert fenti termékeket összegyűjteni, s azokkal csak a rendelet szerinti korlátok között rendelkezhetnek. Tilos a kenő és ényvszappanok előállításához neutrális zsirokat felhasználni, amelyekből előzőleg a glicerint ki nem választották. Mindezen glicerint készletek bejelentendők a Magyar Olaj és Zsiripari Központ Részvénytársaság, cégnek és a megszabott árak szerint eladásra felajánlandók. Aki meglévő készletével a rendelet ellenére rendelkezik, kihágást követ el és súlyosan büntetettik.

Éves kapást keresek

1 hold területű szőlőhöz,
mely a városhoz közel, — a
középsőhegy legelején —
van. 1 vékás területű földet
felől is használna. :-

özv. Sántha Elek né X. kerület 86. szám. (A 10-gim. szomszédságában.)

ANYAKÖNYVI ÉRTESETÉS

a m. kir. anyakönyvi hivataltól.

1916. január 10-től január 18-ig.

Születtek:

Varga Sándor és Pantó Lidiának Sándor fia ref., Szücs Pál és Balogh Juliánának Terézia leánya ref., Farkas István és Határ Katalinnak István fia rkath., Kertész Pál és Balla Eszternek Irén leánya ref., Szalai Juditnak József fia ref., Kása János és Pantó Juditnak Julianna leánya ref., Bot Máriának Ilona leánya rkath., Tóth Ambrus és Bucsi Lidiának Sándor fia ref., Balogh Ferenc és Nagy Erzsébetnek Julianna leánya ref., Tábori Juliánának József fia rkath.

Házasságkötésre jelentkeztek:

Mészáros József és Zatykó Éva ref., Angyal István rkath. és Abonyi Lidia ref., Kukla Dániel és Polhorszki Terézia rkath., Udvardi Mihály és Csató Anna rkath.

Házasságot kötöttek:

Nagy József és Zódor Éva ref., Szabó Ferenc és Hegedűs Mária ref.

Elhaltak:

Andó Józsefné Balla Julianna 76 éves rkath., Szabó Gerzson 80 éves ref., Pintér Ferenc 2 éves ref., Harsányi Pálné Cser Mária 50 éves ref., Hagymási Mihály 64 éves ref., P. Szücs Ferenc 22 éves Drohobicz melletti csataterén halt el 1915. május 19-én. Sima Ferenc 31 éves rkath. Bolechowce melletti csataterén halt el 1915. május 20-án. Barta Györgyné Dajka Julianna 73 éves ref.

Közgazdaság.

***

(Görögország termelési viszonyai. Görögország területe alig valamivel több, mint Magyarország egynegyede része. Ennek is alig 22 százaléka szerepel gazdaságilag művelt területként, viszont aztán elég tekintélyes a hegyvidéki legelők és rétek kiterjedése. Állati takarmányban tehát nincs hiány, ellenben lisztszükségletének több mint 80 százalékát kénytelen külföldről,

még pedig Balkán-szomszédaitól, nevezetesen Romániától és Bulgáriától beszerezni. Kapásnövényekben hiányt szenved, de azért sok és jóminőségű exportképes korai zöldségfélélt természet. Főtermékei egyebekben: a dohány, a bor, az olajbogyó és legkivált a mazsola-szőlő, mellyel békés időkben ugyszólván az egész világpiacot ellátja. Ugartartás, külterjes gazdálkodás, gazdasági géperő és a műtrágyázásnak teljes hiánya teszik azt, hogy az a 22 százaléknyi megművelt terület sem ad kielégítő hozamokat. Az országnak egyébként legtermékenyebb része Thesszália, s annak háború forogtat központjába került fővárosa, Szaloniki, a szomszédos völgyekkel.

Piaci árjegyzék.

Nagykörös, 1916. jan. 21.

I. Élelmiszerek.

(Tejtermék, tojás, kenyér.)

	Kor.
Tej 1 liter	36
Turó, 4 csomó	32
Vaj, 1 drb.	40
Tejföl (1 mérték 2 dl.)	22
Juh sajt, 1 kg. idei	14
Tojás, 1 db	56
Tojás, 4 db	14
Tojás, 100 db	46
Felbarna kenyér	

II. Baromfi piac:

Hizott lud	kg.-ként	3-60
Sovány lud	kg.-ként	2-40
Hizott kacsa	kg.-ként	3-60
Sovány kacsa	kg.-ként	2-40
Tyúk	kg.-ként	2-40
Csirke	kg.-ként	2-40
Idei sovány liba	1 pár	
Kapppan	kg.-ként	2-40
Gyöngytyúk	kg.-ként	2-40

III. Gabonapiac:

Tiszta buza	36-50
Krumpli 1 mázsa	10-50
Széna 1 mázsa	10.
Szalma 1 kocsi szám	16-
Rozs 100 kg.	29-
Árpa 100 kg.	28-
Zab 100 kg.	28-
Kukorica 1 kg.	26-

IV. Gyümölcs piac:

Citromalma	1 kg.	60
Zirizalma	1 kg.	32
Pogácsalma	1 kg.	30
Rétesalma	1 kg.	
Dió	1 kg.	1-80

Bécsi sertésvásári jelentés.

A tisztelt beküldő urakat a saját érdekében is felkérjük, hogy sertésszállítmányaikat hozzánk idejekorán sürgönyileg bejelenteni sziveskedjenek.

Eredeti tudósítás Schleiffelder és Társai cégtől (Bécs, St. Marx.)

1916. évi január 11.

A mai vásárra összesen 8726 darab sertés volt bejelentve, beérkezett azonban 2549 süldő és 5136 zsirsertés és pedig:

Magyarországból	5170 darab
Galiáciából	—
Osztr. tartományokból	369
Összesen:	5539 darab

Az üzlet irányzata: kiváló primára szilárdabb, többire változatlan volt.

Prima magyar sertés	500—520 fill.
kivételesen 530 fill.	
Közép sertés	460—490
Óreg sertés	460—490
Könnyű- és szedettsertés	400—450
Süldő (lengyel őrlelyi)	320—400—450
Szeremségi	—
különként élőszuliban fogyasztási adó nélkül.	

Egy ügyes, megbízható segítség

a Nagykörösi „Hangya” Fogyasztó és Értékesítő Szövetkezethez
AZONNAL FELVÉTETIK.

A ajánlatokat elfogad **Erdélyi Teréz** fizetvénytudó.

Keresek

a piactéren a „Nagykörös és Vidéke” részére egy megfelelő szerkesztőségi és kiadóhivatali helyiséget. Ajánlatokat elfogad szóval, vagy írásban

D. TÓTH FERENC,
lapunk szerkesztő-tulajdonosa. ::

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém értesíteni a t. gazdaközönseget, hogy a **Haditermény Részvénytársaság** részére mindenféle **gabonát, babot, krumplót** vásárolok a legmagasabb napi ár mellett és az eladókat a legnagyobb kedvezményben fogom részesíteni. ::

Kérveb. pártfogásukat. kiváló tisztelettel

SZÜCS SÁNDOR terménykereskedő

A Nagy Háború
írásban és képen.

Kapható:

Székely Albert
könyv- és papírkereskedésében

Egy füzet ára
40 fillér.

AUGUSZTA NAPTÁR

a legjobb magyar írók almanachja.

Jövedelme a Nemzet Háza rokkant-otthon. Szépirodalmi részét irták: Bálint Lajos, Bede Jób, Bíró Lajos, Drasche-Lázár Alfréd, Faragó Jenő, Hajdu Miklós, Hajo Sándor, Hevesi József, Hervay Frigyes, Ignótus, Kosztolányi Dezso, Kozma Andor, Krúdy Gyula, Lakatos László, Lázár Miklós, Márkus Miksa, Molnár Ferenc, Nádas Sándor, Pekár Gyula, Porzsoló Kálmán, Révész Béla, Sebők Zsigmond, Szini Gyula, Tormay Cecília, Vajda Ernő. ::

Az **Augusztai Naptár** ára korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában, vagy az **Augusztai-Alap** központi irodájában (Budapest, Károlyi-körút 3. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában is. Mindenkinek szüksége van naptárra.

A legjobb naptár az **Augusztai Naptár.**

Mindenki vegye meg, mert ezzel rokkant hőseinken segít!

Hirdessen A „NAGYKÖRÖS és VIDÉKE”-BEN.

Hirlapelőfizetés!

Az összes fővárosi napilapokra és folyóiratokra előfizetéseket lehet eszközölni nálam. :: ::

A közönség ez esetben megtagadja a bélyeg és utalvány költéséget és a postán való hosszadalmas várakozást. :: :: ::

Más városokban is a közönség kényelmére az erre hivatott könyvkereskedők végzik a hirlapelőfizetést. A lapot a közönség ép úgy kapja tovább postai szállítással, mint eddig. Ha valamelyik fővárosi napilapra egész éves előfizetés eszközöltetik, az illetőnek 100 drb. nyomtatott névjegyet ingyen készítek.

SZÉKELY ALBERT, könyv- és papírkereskedése, villanyerőre berendezett könyvnyomdája NAGYKÖRÖS. :: ::

Eladó föld.

Szabó Lászlóné örökösének hosszuháti 1 hold szőlő- és a kecskeméti-szentkirályi 51 hold szántó- és kaszáló földbirtoka örökáron eladó. Ugyanott nagyobb mennyiségű széna van eladó. Értekezni lehet Ceglédén, III. ker. 32. sz. alatt Szabó Lászlóval.

Id. Szabó István örökösének a külső tázerdei szőlőben Körtvélyessy Dániel szomszédságában kilenc és fél hold szántó és kaszáló föld és szőlőbirtokuk a rajta levő lakással, továbbá a Hangácson két hold földjük özv. Farkas Ferencné szomszédságában és a Feketén szintén két hold földbirtokuk özv. Inczédi Jánosné szomszédságában szabad kézből örök áron eladó; értekezni lehet a városi kórház mellett V. ker. 207. sz. alatt id. Szabó Istvánnal. 2—2. v. cs.

Kiadó földek.

Makai Lászlónak a Zsiroshegyben jó karban levő gyümölcsös-szőlője feléből vagy éves kapásnak kiadó. Értekezni lehet VIII. ker. 58. sz. alatt. 3-3v

Magyar-Orosz nyelvtan

Székely Albert könyvkereskedésében. **Ára 60 fill.**

Cseri Ferencnek Hangácson az iskola szomszédságában 24 hold tanács földbirtoka folyó év Szentmihály-napjától haszonbérbe kiadó, esetleg feléből is kiadó. Értekezni lehet IX. 19 sz. alatt a tulajdonossal. 2—2.v.

Eladó ház.

Néhai Papp Imre ur örökösei tulajdonát képező házuk, az összes mellék épületekkel együtt örök áron eladó. Értekezni lehet dr. Trummer Tamás főügyész ural.

VII. ker. 134. sz. Karai-féle ház, mely áll 2 szoba, kamra és istállóból, örök áron eladó. Értekezni lehet Körtvési Lászlóval VI. ker. 94 sz. alatt. 1—1.

Inokai Tóth Dénes VII. ker., Hajnán-u. 146. sz. alatt levő 650 négyszögterületen fekvő háza és telke, mely áll 2 különálló kényelmes lakásból, egyiken 4 szoba éléskamra, zárt folyosó, alattuk nagy kettes' pince, másikon 2 szoba, 1 konyha, továbbá 1 alsó konyha, kamra és istállóból áll melléképületből, nagy gazdasági udvarral és mintegy 100 négyszögöl területű csemege szőlős és 350n.-öl területű jövedelmező gyümölcsös kertből esetleg 3 részben is, 2 rész épületekkel, 1 rész pedig házhelynek, igen kedvező fizetési feltételek mellett eladó, értekezni lehet a tulajdonossal a helyszínen vagy az irodán.

A **kecskeméti utcából** nyíló néhai **Szűcs Antal** féle IV. kerület Buvár-utca 464. számú ház, Halászt László cipész-mester ur szomszédságában levő ház, mely 2 külön álló lakrészt alkot két-két szoba és konyhával, azonkívül szép gyümölcsös tágas udvarkerttel kedvező, fizetési feltételek mellett örök áron eladó. Jelenleg azonnal haszonbérbe kiadó a gyümölcsös kerttel együtt. Értekezni lehet ott helyben is, úgy szintén **Szűcs Judith** megbízottal Patai-utcai akásán.

Bán Korszós László X. ker. 126 sz. háza, mely áll 3 szoba (melyben egy ízet van), egy konyha, éléskamra, sertésöl és nagy kocsiszínből, egy különálló épület elkerített udvaron, egy szoba, konyha és istállóból, konyhakerettel eladó; értekezni lehet a tulajdonossal.

Kiadó ház.

Zsákai József cimbalmos IV. ker. 10. sz. háza örök áron eladó. Ugyanott egy különálló lakás kiadó.

Mindenféle gazdasági gépek: u. m.: Bächer-ekék, Melichár-vetőgépek, tárcsás boronák, mérlegek és ehhez való sulyok

a legolcsóbb áron beszerezhető **NEU JAKAB gabonakereskedő gazdasági gépraktárában.**

Özv. Hajdu Józsefné urasszony IV. ker. 72 sz. házában két üzleteliségi és 1 udvari különszoba azonnal, vagy május 1-től kiadó. 1—4v.

Özv. Erdélyi Sándorné Jókai-u. 18. számú házában 2 udvari szoba, konyha, éléskamra május 1-től, esetleg azonnal is kiadó. Ugyanott egy butorozott utcai szoba is van kiadó. 1—4v.

3 szoba, fürdő-szoba, konyha, éléskamra, pince, padlás, mosó konyha, tyúk és disznóólból álló lakás májusra, vagy előbb is kiadó. Cim a kiadóban. v. 4—6.

Kiadó lakás. Egy három szoba, konyha, éléskamra, nagy pince, fűskamrából álló külön álló lakás kiadó 1916 évi május hó 1-től kezdve. Értekezhetni a tulajdonos Neu Gyula ural. 2-6

Vegyesek.

Dezső Ferencnek III. ker. 118. sz. házában 2 öl száraz tűzifa van eladó. 1—2v.

Akácia eladás. Tarnóczy Lajosnak, a (Beretvás-féle) homolytáji szőlőjének árok partján lévő nagyobb mennyiségű akácfaí egészben, vagy részletekben önkéntes árverésen elfog adadni február hó 7-én délelőtt 9 óra-kor. A vétel iránt érdeklődők VI. ker. 201. szám alatt értesítést nyernek. 1—3v.

Hirdetmény. A városi közönség tulajdonát képező 468 quotta, — levágásra — 20-as csoportokban leendő eladására az árverés a gazdatanácsnoki hivatalon f. évi január hó 23-ik napján, vasárnap délelőtt 11 órakor fog megtartatni. Nagykörös, 1916. évi január hó 20-án. *K. Faragó Dénes* s. k., gazdatanácsnok.

Uj temetkezési vállalat!

Tisztelettel értesitem Nagykörös város és vidéke közönségét, hogy **Kertész Gyula** úr házában udvarában, a postával szemben nagyobb szabású **disztemetkezési vállalatot** nyitottam, ahol nagy raktárt tartok a legjobb kivitelű ércokorsókból, ternó és bárszonnnyal való bevonásra alkalmas fakoporsókból, valamint a legdiszesebb kivitelű sírkoszorúkból, úgy annyira, hogy disztemetkezési intézetem ezen a téren a legmesszebb menő igényeknek is meg tud felelni. — Elvállalok egyszerű temetéstől kezdve a legdiszesebb kivitelig, az alább jegyzett árakban:

klottal behuzott szegelt teríték 40 kor.
ternóval behuzott szegelt teríték 60 kor.
ércokorsó, diszes melléklettel 180 kor.

Ujonnan készült gyászokcsimat, minden felszámítás nélkül két lóval, négy lóval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban évek óta létező összes temetkezési vállalatok lársas viszonyban vannak egymással, ennél fogva a náluk levő árakkal a versenyt mindenkor könnyen felveszem, továbbá, mert temetkezési intézetem csak egyedül a magam tulajdonát képezi, tehát a többiekkel kartelben nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását, mert temetkezésem célja a gyászoló közönséggel nagy pénzt megtakarítani, nem pedig az eddigi egységes kartel árakat fizettetni. Kiváló tisztelettel

SCHIFFER MARTON,

rőfös kereskedő, temetkezési vállalkozó

Nagy választék a legszebb sírkoszorúban!

A temetéshez gyászokcsit és lovat ingyen adok!

Nagykörösön ma egyedüli kartelen kivültemetkezés

Hirdetéseket jutányosárban vesz fel lapunk kiadóhivatala.

ZÓKY ISTVÁN épület- és géplakatos **Nagykörös.**
IV. Mentovich-utca 357. sz.

Eivállal mindennemű **épület és vasszerkezetek munkálatait,** valamint **gépjavításokat, villanyvillágítási javításokat, villanycsengők bevezetését és javítását, modern sír- és drótkerítéseket** stb. stb. jutányos árak mellett szolid kivitelben készítik.

A Nagykörösí Népbank

sát újból megkezdette s úgy jelzőlogos (bekebelezett) valamint Betéteket tiszta 4 és háromnegyed percent mellett elfogad, melyek a betétel időpontjától kezdve kamatoznak. A kammat utáni adót az intézet viseli s a visszafizetéseket rendszerint felmondás nélkül, azonnal teljesíti. — Végül a hadifogylok részére történő átutalások és egyéb érintkezések (levelezések és táviratok) közvetítése, értékpapírok eladása és vétele, általában a bankszakmába vágó tanácsok és utbaigazítások tekintetében készséggel áll a közönség rendelkezésére.

váltókölcsonöket

igazgatósága értesíti a t. közönséget, hogy folyó évi január 1-től kezdve a háboru előtti rendes üzleteinek folytatásáért **előnyös feltételek** mellett folyósít.

A NAGYKÖRÖSI NÉPBANK igazgatósága.